

Befolkningsvekst/Friluftsareal i Norge og Frogn 1960 - 2030

Årstall	Frogn, innbyggere	% økning	Norge, innbyggere	% økning
1960 (Frogn/Drøbak)	5 700		3 600 000	
2010	14 600	256 %	4 800 000	33 %
2030 (fremskrevet)	19 000	30 %	5 400 000 (fremskrevet)	12,5 %
Årstall	Frogn, innbyggere	% økning	Norge, innbyggere	% økning
1960 (Frogn/Drøbak)	5 700		3 600 000	
2030 (fremskrevet)	19 000	333 %	5 400 000 (fremskrevet)	50 %

Frogn har hatt en befolkningsvekst fra 1960 - 2010 på	256 %
Norge har i samme periode hatt en befolkningsvekst på	33 %
Fremskrevet til 2030 får Frogn en befolkningsøkning fra 1960 – 2030 på	333%
Fremskrevet til 2030 får Norge en befolkningstilvekst fra 1960 – 2030 på	50 %

	Frogn kommune	Fylket	Landet
Befolkning per km ²	172,7	116,1	16,0

Frogn har tatt en uforholdsmessig stor andel av befolkningsveksten i Norge de siste 50 årene. Friarealene våre har blitt mindre og mindre, samtidig som befolkningen øker. Vi har i så måte hatt en dobbeltvirkende negativ effekt. Denne utfordringen har våre politikere ignorert. Vi er i ferd med å redusere naturressursene i kommunen til langt under det forsvarlige, i forhold til bruken av den gjenværende naturen. Dette har negative konsekvenser for innbyggerne, naturen og viltet.

Anbefalte nasjonale retningslinjer for friareal per innbygger er:

1. **5000 innbyggere**
  - a. **50 km² + påfulgt av 1 km² per 1000 innbyggere**

Frogn bør da ha minimum 65 km² skogsområde/friareal til rekreasjon med dagens populasjon:

Frogn er ca. **85 km²** – inklusive Håøya : Tar vi vekk **12 km²** som er hyttefelt, 18 km² dyrka mark. og 6 km² bebyggelse står vi igjen med ca 55 % skog. Med Håøya har vi **50 km²** skog/friluftsareal. Tar vi vekk Håøya + andre øyer så er arealet. ca **44 km²**. Vinterstid er situasjonen noe mer nyansert, da er det mulighet for å bruke dyrka mark til skiløyper. Per i dag har kommunen **18 km²** dyrka mark. Denne tilgangen har vi **8-12 uker** pr. år.

Vi ligger i 2010 minst **20 km²** under de nasjonale retningslinjene, tar vi vekk Håøya + andre øyer som kun er tilgjengelig via båt så mangler vi **26 km²**. Med et sterkt økende innbyggerantall må våre politikere bevisstgjøres dette faktum og ta ansvar for en bærekraftig planlegging og utvikling av fremtidens Frogn.

Kilde Statistisk sentralbyrå/Frogn bygdebok/Frogn kommune/Skogbrukskontoret/Direktoratet for naturforvaltning (Veileder: Marka planlegging)

Direktoratet for Naturforvaltning (Planlegging av by og tettstedsnære områder, veileder) side 75.

"Områder for friluftsliv i Norge 1. Behov for områder", Statens Friluftsråd 1968. AREALNORMER FOR NÆROMRÅDER Arealbehov for tettsteder over 5000 fremtidig totalbefolkning.

1. Områder for fot- og skitur:
  - a. Minimum 50 km² + 1 km² per 1000 innbyggere ifølge befolkningsprognose.
2. Områder for bading fiske etc.
  - a. Per 1000 innbyggere iflg. prognose: Uten nyttbart bakland: 2 1/2 km strand. Med 100 m bredt nyttbart bakland: 50 m ideell sandstrand.
  - b. Tilleggsareal: Opp til 1 km² utmarksterreng for fiske, småturer, m.v. pr. badeplass.
3. Områder for båtutfart
  - a. For 100 % av fremtidig antall lystbåter
  - b. 50 m² oppholdsareal ved vannet per båt
  - c. + opp til 1 km² utmarksterreng for bading, fiske, småturer, m.v. for hvert delområde av noen størrelse.
4. Områder for bilutfart
  - a. For 25 % av det framtidig antall personbiler:
  - b. 50m² oppholdsareal per bil + opp til 1 km² utmarksterreng for fiske, småturer, bading, m.v. for hvert delområde av noen størrelse.
5. Utbyggingsområder:
  - a. Bilparkering 25 m² bilplass. 1 plass per 2 1/2 besøkende i det aktuelle området.
  - b. Småbåthavn 25 m² havneplass per båt.

Notat v/ Tor Kaurin 07.04.2010
UTMARKSAREALER I FROGN KOMMUNE

På grunnlag av det nye turkartet over Frogn og ved bruk av et såkalt "prikk-diagram" har jeg beregnet utmarksarealet i kommunen. Dette diagrammet er et transparent A 4 – ark systematisk påført sorte prikker av en viss dimensjon. Avhengig av kartets målestokk representerer hver prikk et visst areal. På turkartet representerer en prikk 25 daa.

Metoden er like nøyaktig som f. eks. bruk av planimeter. Forskjeller i måleresultat vil skyldes først og fremst skjønn m.h.t. grenser mellom utmarksareal og andre arealer, som jordarealer og bebygde arealer og i Frogn ikke minst grensen mot hyttearealer.

Utmarksarealet omfatter produktiv og såkalt "uproduktiv" skog inkl. fjell, myrer, mindre tjern og vanlige bilveier, dessuten skogreservater.

Utmarksarealet omfatter ikke smale randsoner rundt hytteområder eller smale striper mellom andre arealtyper, mindre skogarealer inneklemt mellom jordbruksarealer, større vann (Oppegårdstjernet, Øvredammen).

Utmarksarealet omfatter Håøya, men ikke andre, bebygde øyer. Arealet omfatter også områder utlagt til, men ikke anlagt industri etc.

All rimelig tvil om størrelsen på randsoner og hva som ikke skal regnes som utmarksareal, er fortolket i retning av større utmarksareal. Jeg har ikke foretatt annen kontrollmåling enn en sannsynlighetsberegning ved bruk av en annen og mindre nøyaktig metode.

Jeg har målt utmarksarealet til 44.500 daa, inkl. Håøya 7.500 daa

En arealoversikt, utført av NIJOS (Norsk institutt for jord og skog) nr. 2/ 2000
Denne viser følgende for fastlandsarealet i Frogn:

Bebygd areal	5.000 daa
Jord	16.820 "
Skog	61.160 "
<u>Andre arealer</u>	<u>1,570 "</u>
<u>Sum</u>	<u>84,550 daa</u>

I denne oversikten er skogareal definert som areal med minst 5 trær pr, daa. Dette betyr at det alt vesenlige av hyttebebyggelsen er definert som skog, og dette forklarer hvorfor bebygd areal er så lavt og skogarealet så høyt i forhold til min måling. Hyttearealet er etter dette 61.160 – 44.500 daa = 16.660 daa. Dette virker sannsynlig. Jeg har konferert med skogbrukssjefen i Follo, som er enig i denne konklusjonen.

I tillegg til utmarksarealets omfang, bør beliggenhet og tilgjengelighet vurderes i forbindelse med en vurdering av verdien som natur- og friluftsområde. Spesielt ligger områdene syd for Drøbak i meget stor grad inneklemt mellom jordbruksarealer og hyttebebyggelse. Den nordre delen av kommunens utmarksareal er også stekt oppdelt av jordbruksarealer. På begge sider av Havsjødalen er det bratte skråninger. Alle disse forholdene bidra til å begrense tilgjengeligheten og delvis naturopplevelsen.

Bedre miljø i byer og tettsteder

4.3 Bevare og utvikle grønnstruktur og markaområder

En sammenhengende grønnstruktur, supplert med enkeltstående grønne lunger, utgjør et av hovedelementene i en miljøvennlig by- og tettstedsstruktur. For store byområder er det viktig at sammenhengen i grønnstruktur og vannmiljø sikres på overordnet regionalt nivå som element i bystrukturen, på linje med det regionale utbyggingsmønsteret og transportsystemet. Utfordringen om å ivareta grønnstrukturen til beste for befolkningen er særlig viktig i byene og de større tettstedene. Stortinget har pekt på at hensynet til grøntareal for barns lek vil være en viktig politisk premiss ved utformingen av utbyggingspolitikken og transportsystemene.

For å hindre videre nedbygging av naturområdene, må kommunene sikre en velfungerende og sammenhengende grønnstruktur som i størst mulig grad binder sammen sentrumsområder, boligområder, skoler og barnehager. Grønnstrukturen bør sikre befolkningen god tilgjengelighet til sjø- og vassdragsnære områder, kultur- og jordbrukslandskap og omkringliggende markaområder, jf. forslag til grønn strategi for Trondheim. Grønnstrukturen bør ideelt sett være variert og bestå av ulike typer elementer for å gi variasjon og dekke behovene til ulike befolkningsgrupper og bidra til å sikre biologisk mangfold. Viktige sammenhenger i turdragene må sikres, og det bør etableres planfrie krysninger der grøntdragene krysser sterkt trafikkerte veier.

Videre må en unngå fragmentering av grønnstrukturen ved å blokkere denne med gode formål som barnehager, skoler og idrettsanlegg. Slike anlegg kan imidlertid ligge inntil og nyte godt av grønnstrukturen som utearealer. Utviklingen av et miljøvennlig transportsystem bør ses i sammenheng med grønnstrukturen. Gang- og sykkelveier kan legges til grønne områder som et godt alternativ til trafikkerte hovedveier, dersom dette samtidig gir raske og effektive forbindelser. Gang- og sykkelveiene må i slike situasjoner utformes på en måte som ikke forringer de grønne områdenes kvaliteter.

Jordbrukslandskapet som omkranser mange byer er attraktive områder for friluftsliv og ferdsel for bybeboerne. Ferdseletnett i disse områdene bør bevares og videreutvikles som viktige forbindelser mellom grønnstrukturen og de by- og tettstedsnære markaområdene. Avtaler med grunneierne for å sikre varig bruk av lokale ferdselsnett kan være nødvendig.

Naturområdene rundt byene og tettstedene bør ivaretas og utvikles som attraktive bynære markaområder for friluftsliv. I stortingsmelding nr. 39 (2000-2001) om friluftsliv legges det opp til at alle kommuner med tettstedsnære markaområder skal ha en markagrense og en plan for forvaltningen av marka innen 2006. Videre heter det at plan- og bygningsloven skal gjøres bedre egnet til å ta vare på natur-, kulturminne- og friluftinteressene i slike områder. Det skal utarbeides en håndbok i planlegging og forvaltning av markaområder.

I friluftsmeldingen legges det videre opp til at grønnstrukturen i alle kommuner med tettsteder som vokser blir kartlagt og verddivurdert innen utgangen av 2006. Grønnstrukturen bør kartlegges og innarbeides i by- og tettstedsplanene for arealbruk og transport, og bevaring av grønnstrukturen bør inngå i kommunenes arbeid med forebyggende helsevern. En rekke kommuner har allerede nedlagt et stort arbeid i å kartlegge, systematisere og tilgjengeliggjøre grønne områder, blant annet gjennom bruk av metoden «grønn plakat» og kommunedelplaner for grønnstrukturen. Vestfold fylke har også utviklet metode for «barnetråkk»-registrering som følges opp i flere kommuner.

Utfordringen for mange kommuner vil være å gjennomføre planene for grønnstrukturen. Det gjelder å sikre sammenhengen i grønne årer, ved for eksempel å inngå avtaler med grunneiere og etablere krysninger av større veier. Enkelte kommuner mangler kapasitet og kompetanse for planlegging og gjennomføring av grønnstrukturen. Direktoratet for naturforvaltning utarbeider veiledere for dette.

Bedre miljø i byer og tettsteder

4.4 Bevare kulturmiljøer og historiske strukturer

De historiske strukturene i byer og tettsteder må bevares. Hovedferdselsårer, gatenett, parker, plasser, bebyggelsesmønstre, havnelinjer og elvemunninger og andre overordnede historiske elementer gir rammer for videre utvikling. Disse strukturene har vært styrende faktorer over lang tid. Dette er viktige rammer også for fremtidens utvikling i byer og tettsteder. De er med på å formidle byenes og tettstedenes historie fra forskjellige epoker, de er svært betydningsfulle for rekreasjon og opplevelse og skaper møteplasser som bidrar sterkt til byenes mangfold og pulserende liv.

Innenfor disse overordnede rammene finner vi bygninger og andre elementer som gjennom sin utforming speiler ulike tiders behov, praktiske løsninger og estetiske idealer. De er ofte tettbygde, og kan tilpasses en rekke ulike funksjoner i dagens samfunn. Tettheten og kvalitetene i de historiske miljøene bør utnyttes som grunnlag for attraktive områder, både til boliger og service. Fortetting og omforming av eksisterende bygningsmasse kan gå ut over kulturhistoriske verdier. Gode og gjennomførbare løsninger krever at man allerede i lokalisering av utviklingsområder vurderer eksisterende historiske og miljømessige kvaliteter, slik at utviklingsstrategien kan bidra til kvalitet, og ikke økt konfliktnivå.

Verdifulle kvaliteter både for byen og stedet som en helhet bør bevares, både innenfor de enkelte områder og ved utvikling av bygningsmassen. Dette krever kartlegging og bevisst vurdering av kvaliteter i eksisterende bystruktur, miljø og bebyggelse allerede på overordnet strategisk plannivå. Her legger man viktige premisser for hvilke områder som skal fortettes, hvilke som skal endre karakter og hvilke som skal utvikles på grunnlag av det særpreget og de kvalitetene de har i dag. Valgene kan ha stor betydning for konfliktnivået når de konkrete utviklingstiltakene skal planlegges og settes ut i livet. Flere byer har gjennomført gode registreringer av kulturminner og kulturmiljøer. Kommunene bør foreta tydelige valg og prioriteringer blant kulturminnene på grunnlag av slik kartlegging og registrering i samarbeid med regionale kulturminnemyndigheter.

For store deler av vår 12 000 års historie er arkeologiske kulturminner i og under overflaten de eneste kildene som kan gi innsyn i og kunnskap om folks liv og virke og samfunnsforhold. Inngrep i kulturlagene, riving og arealutvikling må skje på en måte som tar hensyn til de historiske bystrukturene slik at disse kulturminnene bevares.